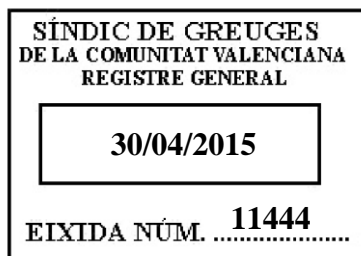

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Conselleria de Benestar Social
Hble. Sra. Consellera
C/ Castán Tobeñas, 77 - CA90 - Torre 3
VALENCIA - 46018

=====
Ref. queixa núm. 1500123
=====

Assumpte. Dependència. Demora retroactivitat hereus.

Hble. Sra. Consellera,

Una vegada rebut l'informe requerit a la Conselleria, després de la queixa presentada per la Sra. (...) davant d'esta institució amb el número i assumpte indicats més amunt, constatem, tal com manifestava la persona interessada, que els hereus del **Sr. (...)** no estan percebent les anualitats vinculades a la retroactivitat que la persona dependent tenia reconeguda.

La persona dependent va morir el 4 d'agost del 2012 i, prèviament a la seua defunció, va poder cobrar una primera anualitat de la retroactivitat; no obstant això, els seus hereus, a pesar que es van acreditar tal com se'ls exigia el 8 de gener del 2013, no han percebut ni la retroactivitat corresponent al 2013 ni la de 2014, ni la de 2015.

En l'informe que ens trasllada la Conselleria se'ns indica:

Que segons consta en l'expedient, mitjançant una resolució del Programa Individual d'Atenció de 10 de març de 2011 es va reconèixer a **D. (...)** una prestació econòmica per a cures en l'entorn familiar i suport a persones curadores no professionals, així mateix, i mitjançant una resolució de 14 de juny de 2011 també es va reconèixer el dret a l'abonament amb caràcter retroactiu de la prestació, pel temps de demora en la resolució, pagadora en quatre anualitats, tot això a l'empara del que disposa la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència i la seua normativa de desplegament.

Després d'este reconeixement hem sabut que s'ha produït la defunció de l'interessat amb data 4 d'agost de 2012.

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada en <https://seu.elsindic.com>

Codi de validació: *****

Data de registre: 30/04/2015

Pàgina: 1

C/ Pasqual Blasco, 1 03001 - ALACANT. Tel. 900 21 09 70 / 965 93 75 00. Fax: 965 93 75 54

<http://www.elsindic.com/>

Lamentem profundament la defunció de **D. (...)** i que no s'haguera pogut efectuar el pagament de la prestació abans d'este luctuós fet, ja que en este, com en la resta de procediments de la seua responsabilitat, la Conselleria de Benestar Social té com a objectiu complir la normativa vigent quant als terminis establits per a la resolució de sol·licituds, no sols com a deure d'eficàcia per al compliment dels objectius legals i polítics de l'Estat social, sinó també per a donar efectivitat als drets i legítims interessos individuals dels ciutadans i per això no es pot atribuir en cap cas esta demora a la passivitat o inacció dels òrgans encarregats de la seua tramitació.

Segons la normativa d'aplicació, i atés que s'ha reconegut la prestació amb anterioritat a la mort de la persona sol·licitant, el dret a la percepció de l'import degut resultant del pagament retroactiu de la prestació correspon als seus legítims drethavents hereditaris, a través de la corresponent resolució, amb la sol·licitud prèvia i acreditació de la seua condició. En este cas, atés que s'ha presentat la documentació preceptiva correctament, tan ràpidament com siga possible es resoldrà el que escaiga.

El pagament de les prestacions està condicionat a les disponibilitats pressupostàries de la Generalitat i, per això, esta Conselleria, que és sensible a les reclamacions de la ciutadania per a l'exercici dels seus drets, encara més si és possible tenint en compte el difícil escenari econòmic en què ens trobem, està fent un gran esforç de gestió i econòmic per a reduir progressivament les dilacions en la resolució dels expedients que siguen competència seua, tot prioritzant sempre aquelles sol·licituds de persones amb major grau de dependència i per tant amb majors necessitats atenció.

Respecte de la demanda de la data concreta prevista per a la resolució de retroactivitat de les prestacions derivades del PIA en favor dels hereus de la persona sol·licitant, en este moment no la podem establir, atés que la seua resolució està subjecta a les lògiques vicissituds en la seua tramitació administrativa, com també a l'existència de crèdit suficient per a afrontar les obligacions econòmiques que se'n deriven.

En este sentit cal destacar que, igual que en l'exercici anterior, la Llei de pressupostos de la Generalitat per a l'any 2015 reconeix als crèdits destinats al pagament de les prestacions per a l'atenció de la dependència la condició de crèdits de reconeixement preceptiu, fet que facilitarà, sens dubte, una tramitació més àgil de les prestacions reconegudes pels òrgans d'esta Conselleria.

Hem de fer algunes consideracions respecte dels arguments emprats per la Conselleria en este informe, que justificaran les recomanacions fetes al final d'esta resolució:

1a. La demora no es pot atribuir en cap cas a la passivitat o inacció dels òrgans encarregats de la seua tramitació.

Ens trobem amb una dilació en l'execució del dret a l'abonament de les prestacions degudes per aplicació de la retroactivitat, que suma ja 2 anys, perquè la segona de les anualitats reconeguda havia d'haver estat abonada en març de 2012.

Resulta difícil entendre que, tenint en compte que l'Administració pública **té un deure reglat per al dictamen de les seues resolucions dins del termini i en la forma escaient**, d'acord amb la Llei de procediment administratiu, **s'argumente que no hi ha passivitat o inacció administrativa**, quan la persona interessada ha complert amb tots els requisits exigits des de l'inici del seu expedient i l'Administració no referix, en cap moment, omissió o negligència per part d'aquella. Tant és així, que és nombrosa la jurisprudència que preveu este fet com a causa determinant en la generació del dret a indemnització que naix de la responsabilitat patrimonial de l'Administració.

D'altra banda, com a suport a la nostra argumentació legal, hem de destacar allò que s'ha assenyalat en diverses **sentències de la Sala Contenciosa Administratiu del TSJ de la Comunitat Valenciana**, i en concret en la **Sentència 345/14**, que en el seu tercer fonament de dret textualment expressa que:

(...) no es pot desconéixer que **la prolongada, defectuosa i morosa tramitació del procediment** encaminat a la determinació dels servicis i prestacions a què haguera tingut dret la persona reconeguda com a dependent **genera dret a indemnització** —amb base legal— (...) i en el benentés **que este dret naix i deriva de la responsabilitat patrimonial de l'Administració per deficient i anormal funcionament del servici públic**.

Així mateix, en el seu quart fonament de dret s'indica:

Però en els casos (...) en què la resolució dins de termini, o com a mínim dins d'uns marges de demora raonable, esdevé essencial per la naturalesa de la situació de base (fets determinants), **la demora constituïx un funcionament anormal de l'Administració**, que dóna **dret al rescabament de danys i perjudicis**, en els termes també previstos per l'ordenament.

Quant a la manifesta demora en la resolució objecte de la present queixa, el Tribunal explicita: «I això sense que aparega evidenciat que esta demora va estar motivada per una causa justificada i raonable, sinó exclusivament **per la falta d'impuls de l'òrgan administratiu i funcionari responsable de la tramitació**.»

És a dir, els hereus suporten una demora de tres anys per a poder veure concretat el dret que al moment oportú la persona dependent no va poder veure exercit, en no percebre les prestacions que li corresponien des de la presentació de la sol·licitud fins que es va resoldre tardanament el PIA.

2a. La concessió de les prestacions està condicionada a les disponibilitats pressupostàries de la Generalitat (...) igual que en l'exercici anterior, la Llei de pressupostos de la Generalitat per a l'any 2015 reconeix als crèdits destinats al pagament de les prestacions per a l'atenció de la dependència la condició de crèdits de reconeixement preceptiu, la qual cosa facilitarà, sens dubte, una tramitació més àgil de les prestacions reconegudes pels òrgans d'esta Conselleria.

En les últimes dècades, en l'àmbit dels servicis socials s'ha evolucionat cap al reconeixement de drets subjectius que permeten la seua exigència, si s'escau, fins i tot davant els tribunals de justícia.

En l'àmbit concret de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, ha estat considerat un “dret subjectiu perfecte” invocable davant dels tribunals, atés el caràcter públic de les prestacions del sistema, la universalitat en l'accés a estes, com també el dret de la ciutadania a iniciar les accions administratives i jurisdiccionals en defensa d'este dret (articles 1 i 4 de la Llei 39/2006, de 14 de desembre).

Atenent a la consideració de “dret subjectiu perfecte”, l'assignació de les prestacions necessàries per a atendre les necessitats les persones valorades en un grau de dependència en vigor no es pot condicionar —com indica en el seu informe la Conselleria de Benestar Social— a les disponibilitats pressupostàries, i ha d'existir consignació pressupostària suficient per a fer possible l'efectivitat del dret, dins del termini legalment establert.

De la mateixa manera, el reconeixement als crèdits destinats al pagament de les prestacions per a l'atenció de la dependència, de la condició de **crèdits de reconeixement preceptius**, en la Llei de pressupostos de la Generalitat per a l'any 2014 i 2015, **sembla que no ha produït els efectes esperats**, atés que davant d'esta institució es continuen presentant queixes, com l'actual, en què **es produïxen demores, ja siga en la resolució, ja siga en la resolució del PIA o en el pagament als hereus**, com en este cas en què es reclama la quantitat que havien d'haver cobrat als mesos de març de 2013, 2014 i 2015.

3a. La resolució de la retroactivitat està subjecta a les lògiques vicissituds en la seua tramitació administrativa, com també a l'existència de crèdit suficient.

Les “vicissituds administratives” poden ser “lògiques” quan comporten alguna mínima demora en els terminis legalment fixats. Tanmateix, estem davant del retard en la percepció d'una quantitat que s'hauria d'haver rebut en vida de la persona dependent i que ara, a més de ser ajornada en 4 anualitats, es retarda 2 anys el cobrament de la segona anualitat, amb la qual cosa deixen de ser “lògiques” i, per descomptat, deixen de ser “vicissituds” per a esdevenir una mala praxi administrativa que ha de ser modificada immediatament.

Davant de tot això i de conformitat amb el que estableix l'article 29.1 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1998, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, formulem el que seguix:

RECORDATORI a la Conselleria de Benestar Social dels deures legals continguts en els preceptes que han estat transcrits.

RECOMANACIÓ a la Conselleria de Benestar Social perquè, en el cas concret que ens ocupa, de manera urgent atorgue les prestacions que ha reconegut als hereus, sense més dilacions.

RECOMANACIÓ a la Conselleria de Benestar Social perquè consigne les dotacions pressupostàries necessàries, a fi de fer efectiu el dret a la percepció de les prestacions

per dependència en el termini legalment establert, i que els done prioritat atesa la seua consideració de dret subjectiu perfecte.

Li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste si accepta les recomanacions i el recordatori que li fem o, si s'escau, que ens comuniqui les raons que considere per a no acceptar-los.

Perquè en prenga coneixement li fem saber, igualment, que a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat la present resolució, serà inserida en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana